

Námskrá

Íslenskt táknmál

fyrir heyrandi nemendur á framhaldsskólastigi

Valáfanginn TÁKN1BI05

Stutt lýsing

Valáfanginn TÁKN1BI05 er á hæfniprepi 1 fyrir tungumálanám í framhaldsskóla og er áfanginn TÁKN1AI05 undanfari áfangans. Lýsing á hæfniprepinu skiptist í þrjá þætti, þekkingu, leikni og hæfni og er aðlagð að færni þáttum náms í ÍTM.

Þekking

Við lok áfangans á nemandi að hafa öðlast dýpri þekkingu og skilning

- á ÍTM og „bókmenntum“ þess
- samskiptum á ÍTM og
- málkerfi ÍTM og uppbyggingu þess, einkum hlutverki táknrýmis

Leikni

Við lok áfangans á nemandi að hafa öðlast leikni í að:

- skilja ÍTM af mismunandi táknurum, einkum af myndböndum
- geta myndað setningar í táknrými (hvort sem það er lárétt eða lóðrétt, raunverulegt eða ímyndað), staðsett það sem um ræðir og vísað til þess aftur með bendingu og augntilliti sem fylgir mynduninni.
- geta myndað lengri setningar með réttum setningafræðilegum látbrigðum, táknaröð og samloðun þannig að flæði frásagnarinnar sé eðlileg hvort sem frásögnin er frá eigin brjósti eða endursögn á frásögn
- taka þátt í samræðum á ÍTM og fylgjast með samræðum á ÍTM á milli tveggja eða fleiri einstaklinga

Hæfni

Við lok áfangans á nemandi að

- búa yfir ríkari táknforða í ÍTM
- geta skilið og tjáð samfelldari og lengri frásagnir á ÍTM
- geta átt frumkvæði að samskiptum á ÍTM við döff eins og þekking hans og leikni leyfir.

Áfangalýsing TÁKN1BI05

Valáfanginn TÁKN1BI05 er framhaldsáfangi í íslensku táknmáli og er áfanginn

TÁKN1AI05 undanfari þessa áfanga. Megináhersla er á að nemendur auki táknforða sinn, dýpki þekkingu sína á málkerfi og uppbyggingu ÍTM og geti tjáð og skilið lengri samfelldari frásagnir á ÍTM. Umræðuefni áfangans nær nú út fyrir kennslustofuna, nemendur læra að vísa til vegar, að segja hvað þá langar í og hvar sé hægt að nálgast það. Nemendur læra að bera

fram kvartanir, gefa ástæður fyrir þeim og að fara eftir tilmælum annarra um að sækja hluti eða setja þá á tiltekna staði. Nemendur læra einnig að bjóða fram aðstoð, þiggja og afþakka aðstoð og geta beðið aðra um að fylgja fyrirmælum. Fingrastöfun er æfð frekar og aflestur stöfunar innan setningar. Áhersla er á myndun setninga táknrýminu, hvort sem það er lárétt eða lóðrétt, raunverulegt eða ímyndað og að vísa til þess sem staðsett er með bendingu og augntilliti sem fylgir mynduninni. Mismunandi sjónarhorn kemur einnig inn á uppbyggingu ÍTM í sambandi við táknrýmið. Þá er farið í að gera grein fyrir eðli og stærð forma í rými.

Táknforði

- matur og hlutir í nánasta umhverfi
- athafnir, störf, vinnustaðir
- þarfir fólks og eiginleikar, fatnaður, útlit og framkoma
- fjölskyldan; tengsl fólks, aldur, störf og búseta
- fjöltákn (döff tákn, þ.e tákn sem ekki er hægt að þýða með einu orði á íslensku)

Málfræði

- táknrými, staðsetningar, viðmiðunarpunktur, endurvísun
- látbrigði
- sjónarhorn
- hlutverkaskipti
- upptalningar/tilvísanir
- flóknari próform
- áttbeygðar sagnir
- táknun á tíma/tímatáknanir

Fræðsla og menning

Nemendur horfa einnig á ýmist efni, sögur og brandara á ÍTM og kynnast með því „bókmenntum“ döff og menningu.

Samantekt á hæfni í ÍTM fyrir þrep A1

Við lok áfangans TÁKN1BI05 eiga nemendur að búa yfir hæfni í ÍTM samkvæmt þrepi A1 í samevrópska viðmiðunarrammanum fyrir táknmál að öllu leyti

A1 – Hæfniviðmið (almennt)	
Að viðkomandi: - Geti skilið og notað hversdagslegar setningar og mjög einfalda frasa sem fullnægja hlutlægum grunnþörfum. - Getur kynnt sig og aðra og spurt og svarað spurningum um persónuleg atriði eins og búsetu, fólk sem viðkomandi þekkir og hluti sem hann á. - Getur átt einföld samskipti ef viðmælandi táknar skýrt og rólega og er reiðubúinn til að aðstoða í samskiptunum.	
A1	
Tjáning	Getur kynnt og sagt ítarlega frá sjálfum/sjálfri sér, s.s. frá áhugamálum og námi sínu. Getur tjáð stutta og æfða yfirlýsingu (t.d. kynnt fyrirlesara eða mælt fyrir skál). Getur sagt hvað honum/henni finnst um eitthvað. Hefur grunntáknaforða (úr frosna táknasafninu) sem er byggður upp af táknum og frösum sem tengjast sérstökum raunverulegum aðstæðum
Skilningur	Getur skilið skilaboð sem sögð eru rólega og af vandvirkni og er beint til hans/hennar og getur fylgt stuttum og einföldum leiðbeiningum.
Samskipti	Getur kynnt aðra. Getur spurt og svarað spurningum um aðra, hvar viðkomandi býr, hverja viðkomandi þekkir og hvaða hluti viðkomandi á. Getur spurt fólk hvernig því líði og brugðist við fréttum. Getur spurt og svarað einföldum spurningum um kunnugleg málefni og/eða helstu þarfir og brugðist við einföldum staðhæfingum eða leiðbeiningum um þessi málefni og/eða þarfir. Getur beðið um og afhent hluti og tekist á við tölur, fjölda, kostnað og tíma. Getur náð félagslegu sambandi með því að nota hversdagsleg kurteis form til að heilsa og kveðja, kynna sig, biðja um eitthvað, þakka fyrir, biðjast afsökunar o.s.frv.